

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ενότητα 11: Θεολογία της προς Εβραίους επιστολής

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

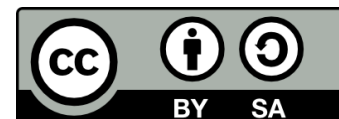

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Θεολογία της προς Εβραίους επιστολής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Μάθημα 11: Θεολογία της
προς Εβραίους επιστολής

Εισαγωγικά

- Η απουσία επιστολικών στοιχείων (βλ. όμως 13,18-25).
- Ομοιάζει περισσότερο με θεολογική πραγματεία – συνδυασμός διδασκαλίας και παραίνεσης -> «λόγος παρακλήσεως».
- Οι διακειμενικές συνδέσεις με την ΠΔ.
- Η τυπολογία «γης» και «ουρανού».
- Ήδη στην αρχαία Εκκλησία από νωρίς εκφράζονται αμφιβολίες για την παύλεια προέλευσή της.
- Προϋποθέτει αναγνωστικό κοινό από την ιουδαϊκή Διασπορά.
- Συχνά συνδέεται με τη δεύτερη ή τρίτη γενιά χριστιανών (τ. 1^{ου} αι. μ.Χ.).

Η χριστολογία της Εβ (1)

- 4,14· 10,23: «κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας» / «κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν»: ο Ιησούς είναι ο Υιός του Θεού -> ο Ιησούς ως αρχιερέας.
- Έμφαση στη σύνδεση με τον Πατέρα και με το σωτηριώδες έργο του Θεού: «πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ» (1,1-2).
- Προϋπαρξη και συμμετοχή στη δημιουργία: 1,2-3· 7,1-3 (Μελχισεδεκ)· 2,10.
- Η ενανθρώπιση και η συμμετοχή στην ανθρώπινη φύση: 2,17· 4,15.
- Ο θάνατός του: 2,14.

Η χριστολογία της Εβ (2)

- Ο δοξασμός του Υιού: 1,3.
- Η έννοια της τελείωσης: 2,10· 5,9· 10,14· 11,40· 12,23.
- Ο Ιησούς κι οι άγγελοι: 1,4-14.

Ο Ιησούς ως ο αρχιερέυς (1)

- Το κεντρικό μέρος της επιστολής (7,1-10,18) παρουσιάζει τον Ιησού ως αρχιερέα και συζητά το νόημα του θανάτου του που το κατανοεί ως θυσία αντιπροσωπευτική και εφάπαξ.
- Εβ 5,5-6: συνδυασμός δύο ψαλμικών χωρίων (Ψ 2,7· 110,4): ο Ιησούς αρχιερέας όμοιος με τον Μελχισεδέκ από τη γενιά όμως του Δαβίδ - > Μεσσίας.
 - Ο Ιησούς ως ο Μεσσίας και αρχιερέας των εσχάτων.
 - «ἀπάτωρ καὶ ἀμήτωρ» -> η προϋπαρξη του Υιού του Θεού (1,2-3).
 - Ένας νέος αρχιερέας - η κληρονομική διαδοχή δεν διαδραματίζει κανένα ρόλο.
 - Δεν ανήκει στο λευιτικό ιερατείο, το οποίο αδυνατούσε να εκπληρώσει το σχέδιο του Θεού.
 - «μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων» (7,3) -> η αρχιερωσύνη του Ιησού αιώνια.

Ο Ιησούς ως ο αρχιερεύς (2)

- Η αρχιερατική λειτουργία του Ιησού συνδέεται άμεσα με τη σταυρική του θυσία.
- Η θυσία του δηλώνει την απαρχή μίας καινής διαθήκης (Ιερ 31,31-34).
- Αυτή η καινή διαθήκη ήδη στην αρχαία Εκκλησία συνδέθηκε με τη Θ. Ευχαριστία.

Ο Ιησούς ως ο αρχιερεύς (3)

- Συνδέεται με την αιματηρή θυσία της Ημέρας του Εξιλασμού:
 - Για τις αμαρτίες του λαού.
 - Δημιουργούσε την αίσθηση της ενότητας στο λαό και βεβαίωνε για την καταλλαγή με τον Θεό / στην ίδια καταλλαγή οδηγεί κι η θυσία του Ιησού.
 - Όχι επιβεβαίωση / ανανέωση της διαθήκης του Σινά αλλά αρχή μίας νέας διαθήκης.
 - Η πρώτη διαθήκη καταργείται - τα μέλη της Εκκλησίας ζουν τα έσχατα.
 - Οι εξιλαστήριες θυσίες είναι περιορισμένης διάρκειας και αξίας - η θυσία του Ιησού διασφαλίζει την καταλλαγή με τον Θεό εις τον αιώνα.
 - Η θυσία του Ιησού είναι εφάπαξ εξιλαστήρια προσφορά -> δεν χρειάζεται να επαναληφθεί.
 - Ο αρχιερέας στον Ισραήλ ο ίδιος αμαρτωλός - ο Ιησούς ο άμωμος αρχιερέας.

Ο Ιησούς ως ο αρχιερέυς (4)

- Η συγχώρηση όλων των αμαρτιών κι ο αγιασμός των μελών της Εκκλησίας.
- Καταλλαγή με τον Θεό.
- Η καινή διαθήκη δημιουργεί νέες ευθύνες και δεσμεύσεις σε όσους την αποδέχονται.
- Ο Ιησούς ο μεσίτης και συν-άνθρωπος (έν σαρκί) στον Θεό -> ο δικός μας πρόδρομος στον Θεό (2,10· 12,2).
- Σταθερότητα στην ελπίδα, αλληλοστήριξη των πιστών, αναμονή των εσχάτων.

Το βάπτισμα κι η δεύτερη μετάνοια

- Απουσιάζει ο όρος «βάπτισμα», απαντά όμως σχετική ορολογία.
- Αδύνατη μία δεύτερη μετάνοια: 6,6· 10,26-31 -> δυσκολία αποδοχής της επιστολής στην Δύση.
- Συνδέεται άμεσα με τη σημασία που δίνει ο συγγραφέας στο βάπτισμα και στη θυσία του Ιησού.

Εκκλησιολογία

- Τα μέλη της κοινότητας: άγιοι, υιοί και οίκος Θεού (3,2-6).
- Ως ο λαός που πορεύεται στην έρημο -> η καινή διαθήκη (8,6· 9,15· 12,24).
- Ο ορισμός της πίστης : 11,1 – όχι υποκειμενική αντιμετώπιση αλλά βεβαιότητα.
- Η σύνδεση της ελπίδας με τη σωτηρία.

Εσχατολογία

- Σύνδεση της σωτηρίας με τον Ιησού Χριστό.
- Πραγμάτωση της σωτηρίας στο μέλλον.
- Προσδοκία της παρουσίας (ως δεύτερης εμφάνισης του Ιησού).
- Το πρόσωπο κλειδί της ιστορίας ο Ιησούς Χριστός: Ἰησοῦς Χριστὸς ἐχθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας (13,8).

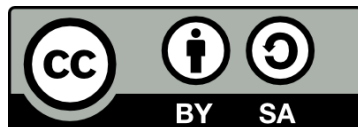
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τσαλαμπούνη Αικατερίνη. «Θεολογία Καινής Διαθήκης. Θεολογία της προς Εβραίους επιστολής». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS340/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

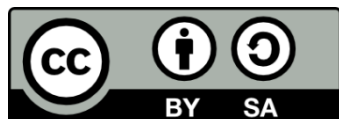
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Φίλιππος Γερμάνης
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

